

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 56/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Γ')

Συνεδρίαση της 20^{ης} Ιανουαρίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νικηφόρος Κανιούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Γραμματικός, Παναγιώτης Σπανός, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Παναγιώτης Δημόπουλος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΑ/Δ.Τ.Υ./Δ7Β/28060/3591/26.9.2013 έγγραφο του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, Δ/νσης Νομικών Υποθέσεων, Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών.

Ερώτημα: *Αν είναι δυνατή η συντέλεση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης της, υπό στοιχεία ΑΚΠ 10, ιδιοκτησίας, εμβαδού 1527,20 τ.μ., με την παρακατάθεση, μετά τη πάροδο του δωδεκαοκταμήνου, της προσωρινής τιμής μονάδας αποζημίωσης που καθορίστηκε με την υπ. αριθ. 207/2005 απόφαση του Μον. Πρωτ. Βόλου, για την ιδιοκτησία αυτή, υπέρ του φερόμενου κυρίου της, για τον οποίο, όμως, η συζήτηση κηρύχθηκε απαράδεκτη (λόγω μη νόμιμης κλήτευσης), ενόψει του γεγονότος ότι, η ανωτέρω ιδιοκτησία, εμπίπτει στα όρια αναγκαστικής απαλλοτρίωσης η οποία κηρύχθηκε με την υπ' αριθ' 2700/31-12-2002 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Θεσσαλίας για την επέκταση του Αεροδρομίου Σκιάθου.*

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε, ως εξής:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

1) Με την υπ' αριθ. 2700/13-11-2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης συνολικού εμβαδού 83.574 τ.μ., που βρίσκεται στη νήσο Σκιάθου, για λόγους δημόσιας ωφέλειας και ειδικότερα για την επέκταση του δαπέδου στάθμευσης των αεροσκαφών του αεροδρομίου Σκιάθου.

Το Ελληνικό Δημόσιο, με τις με αρ. κατ. 335/23-12-2004 και 49/25-2-2005 αιτήσεις του προς το Μον. Πρωτ. Βόλου, που στρέφονταν, αντίστοιχα, κατά των Σταύρου Χριστέλη κ.λ.π. (συν.64) και κατά Θεοφάνη Μόσιαλου κ.λ.π. (συν 35) φερομένων ιδιοκτητών της ανωτέρω έκτασης, ζήτησε το καθορισμό προσωρινής τιμής αποζημίωσης των απαλλοτριωθείσων εκτάσεων.

Επί των ανωτέρω αιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες συνεκδικάστηκαν με τις λοιπές κατατεθείσες αιτήσεις και ανταιτήσεις των φερομένων ως ιδιοκτητών των απαλλοτριωθείσων εκτάσεων, εκδόθηκε η με αριθμό 207/2005 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, με την οποία καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδας αποζημίωσης για τις απαλλοτριωθείσες ιδιοκτησίες.

Στη συνέχεια, το **Εφετείο Λάρισας, με την 358/2008 απόφασή** του, δικάζοντας τις ενώπιόν του κατατεθείσες αιτήσεις, τόσο του Ελληνικού Δημοσίου όσο και ιδιοκτητών των απαλλοτριωθείσων εκτάσεων, καθόρισε την **οριστική** τιμή μονάδας αποζημίωσης για τις περιλαμβανόμενες στα όρια της απαλλοτρίωσης ιδιοκτησίες.

Στις ανωτέρω απαλλοτριωθείσες εκτάσεις περιλαμβάνεται και ιδιοκτησία έκτασης 1.527,20 τ.μ. (ΑΚΠ 10) η οποία, κατά το χρόνο σύνταξης του κτηματολογικού πίνακα, φερόταν να ανήκει στην Ζωή Πολύζου του Κων/νου η οποία είχε αποβιώσει χωρίς να έχει γίνει αποδοχή κληρονομιάς από τους κληρονόμους της.

Όπως αναφέρεται στην υπ' αριθμ. **207/2005 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου**, με την οποία καθορίστηκε η **προσωρινή τιμή** μονάδας αποζημίωσης, η συζήτηση της αίτησης του Ελληνικού Δημοσίου κηρύχθηκε απαράδεκτη ως προς ορισμένους διαδίκους και ως προς την Ζωή Κ. Πολύζου, λόγω μη νόμιμης κλητευσής της, ενόψει και της μη παράστασής της κατά τη συζήτηση της αίτησης.

Κατά τη συζήτηση των αιτήσεων για οριστικό καθορισμό της τιμής μονάδας αποζημίωσης, ενώπιον του Εφετείου Λάρισας, δεν παραστάθηκε η Αικατερίνη χήρα Αναστασίου Πολύζου για την ανωτέρω ιδιοκτησία (ΑΚΠ 10), ως κληρονόμος των αποβιωσάντων Ζωής Κ. Πολύζου και Αναστασίου Κ. Πολύζου και, όπως αναφέρεται στην ανωτέρω Εφετειακή απόφαση, δικάστηκε ερήμην, αφού είχε νόμιμα κλητευθεί με τη προβλεπόμενη στα άρθρα 20 παρ. 3 και 19 παρ. 4 και 6 του ν.2882/2001 διαδικασία κλήτευσης των φερομένων ως ιδιοκτητών στο κτηματολογικό πίνακα, όταν αυτοί υπερβαίνουν τους εκατό (100) .

Επισημαίνεται εν προκειμένω ότι, στην ανωτέρω απόφαση του Εφετείου Λάρισας, από προφανή παραδρομή δεν περιλαμβάνεται στους ερήμην δικασθέντες η Αικατερίνη Α. Πολύζου για την ιδιοκτησία ΑΚΠ 10.

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών – Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, με το με αρ. πρωτ. ΥΠΑ/Δ.Τ.Υ./Δ7Β/28060/3591/26-9-2013 έγγραφό της προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ίδιου Υπουργείου, θέτει το ερώτημα, αν είναι δυνατή η παρακατάθεση της προσωρινής τιμής αποζημίωσης για την ανωτέρω με ΑΚΠ 10 ιδιοκτησία στους φερόμενους ως ιδιοκτήτες για τους οποίους κηρύχθηκε απαράδεκτη η συζήτηση με την 207/2005 απόφαση του Μον. Πρωτ. Βόλου, προκειμένου να συντελεστεί σήμερα και ως προς αυτούς η απαλλοτρίωση. Το ποσό της αποζημίωσης που θα κατατεθεί μπορεί να προσδιορισθεί με βάση την ίδια τιμή μονάδας αποζημίωσης όμορων ιδιοκτησιών. Σε κάθε περίπτωση, και αν η ως άνω διαδικασία δεν είναι νόμιμη, ερωτάται, περαιτέρω, ποιος είναι ο τρόπος συντέλεσης της εν λόγω απαλλοτρίωσης για την ανωτέρω ιδιοκτησία, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη συνολική έκταση για τη πληρότητα του έργου.

II. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

A) Στο άρθρο 17 του Συντάγματος, μεταξύ άλλων, ορίζονται και τα εξής :

«1. Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασία του Κράτους, τα δικαιώματα όμως που απορρέουν από αυτή δεν μπορούν να ασκούνται σε βάρος του γενικού συμφέροντος.

2. Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρους αποζημίωσης, που να ανταποκρίνεται στην

αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης. .... 3...4. Η αποζημίωση ορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια ....

Η αποζημίωση που ορίστηκε καταβάλλεται υποχρεωτικά το αργότερο μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως... 5.6... 7..»

Β) Στο ν. 2882/2001 «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

1) << Άρθρο 7. Τρόποι συντέλεσης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης

«1. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση συντελείται με την καταβολή στον δικαστικώς αναγνωρισθέντα ή στον αληθινό δικαιούχο της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε προσωρινά ή οριστικά κατά τον παρόντα νόμο ή με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως γνωστοποίησης ότι η αποζημίωση ή δικαστική δαπάνη, η οποία επιδικάζεται κατά το άρθρο 18 παράγραφος 4, καθώς και η αμοιβή των πληρεξουσίων δικηγόρων κατατέθηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων κατά το επόμενο άρθρο 8. Εάν υπόχρεο για την καταβολή της αποζημίωσης είναι το Δημόσιο, η αναγκαστική απαλλοτρίωση συντελείται και με την έκδοση χρηματικού εντάλματος πληρωμής υπέρ του δικαστικώς αναγνωρισθέντος ή την έκδοση του γραμματίου συστάσεως παρακαταθήκης σε περίπτωση όπου δεν εκδίδεται χρηματικό ένταλμα. Η διάταξη του ανωτέρω εδαφίου εφαρμόζεται και στις κηρυχθείσες απαλλοτριώσεις για τις οποίες δεν έχει παρακατατεθεί η αποζημίωση των ακινήτων κατά τη δημοσίευση του παρόντος.....

(Το εδάφιο β' αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ. 5 του άρθ.76 του ν. 4146/2013)

Αν η συζήτηση για τον πρώτο καθορισμό τιμής μονάδος αποζημίωσης ακινήτου απορριφθεί από το αρμόδιο Δικαστήριο ως απαράδεκτη επειδή ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστος ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα, η απαλλοτρίωση συντελείται με την καταβολή ή παρακατάθεση της αποζημίωσης που έχει καθορισθεί δικαστικά για άλλα ομοειδή ακίνητα που περιλαμβάνονται στην ίδια απαλλοτριωτική πράξη, εφόσον ο θιγόμενος ιδιοκτήτης υποβάλλει

σχετικό αίτημα στην Αρχή που είναι αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης εντός δέκα ετών από την έκδοση της απόφασης καθορισμού και έχει αναγνωρισθεί ως δικαιούχος της αποζημίωσης.....

(Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε με τη παρ. 3γ του αρθ. 39 του ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226/27.10.2011).

4. Από την κατά τις προηγούμενες παραγράφους συντέλεση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ο υπέρ ού η απαλλοτρίωση αποκτά τη κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του ακινήτου. Πριν καταβληθεί η οριστική ή προσωρινή αποζημίωση διατηρούνται ακέραια όλα τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη και δεν επιτρέπεται η κατάληψη.

2) <<Άρθρο 11: Ανάκληση και άρση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης

«1. Η αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωση δύναται με απόφαση της να την ανακαλέσει, ολικώς ή μερικώς, πριν συντελεσθεί, τηρώντας τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 1 για την κήρυξη αυτής.

2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξη της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξη της δεν ασκηθεί αίτηση για το δικαστικό καθορισμό της αποζημίωσης ή δεν καθορισθεί αυτή εξωδίκως. Η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευση της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωση μετά τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης.

Η πράξη ανάκλησης της απαλλοτρίωσης εκδίδεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου περί απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων, ανάπτυξη οικιστικών περιοχών και για αρχαιολογικούς σκοπούς.

3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης.

Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική

πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθρε αυτοδίκαια λόγω παρέλευσης της ως άνω δεκαοκτάμηνης προθεσμίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτριωτική απόφαση, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την παρέλευση της προθεσμίας, περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης. Αν το αίτημα γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και υποχρεούται στην καταβολή της αποζημίωσης, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας.

Οι διατάξεις του τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και σε απαλλοτριώσεις που έχουν κηρυχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και έχει επέλθει αυτοδίκαιη άρση, λόγω παρέλευσης της δεκαοκτάμηνης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή οι ενδιαφερόμενοι μπορεί να υποβάλλουν αίτηση για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης μέχρι τις 31.12.2012.

(Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ. 3^ο του αρθρ. 39 ν.4024/2011 (ΦΕΚ Α' 226/27.10.2011)

4. Εάν περάσουν άπρακτες οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 προθεσμίες ή εκδοθεί πράξη αρνητική, κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριωμένο ακίνητο, την έκδοση δικαστικής απόφασης, με την οποία να ακυρώνεται η προσβληθείσα πράξη ή παράλειψη και να βεβαιώνεται η αυτοδίκαιη ή υποχρεωτικώς επελθούσα άρση της απαλλοτρίωσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία που ορίζεται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999), πλην του άρθρου 66 αυτού. Στη δίκη καλείται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και το Δημόσιο. Η εκδιδόμενη απόφαση είναι ανέκκλητη.»

ΙΙΙ. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ.

A) Ως συντέλεση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης νοείται η μεταβολή στο πρόσωπο του ιδιοκτήτη η οποία επέρχεται με τη στέρηση της ιδιοκτησίας από τον καθού η απαλλοτρίωση και η μεταβίβασή της στον υπέρ ου (Κ. Χορομίδης Η

αναγκαστική απαλλοτρίωση έκδ. δ' 2007 σελ. 1068, Μ. Γεωργιάδου Αναγκαστική Απαλλοτρίωση σελ. 81) .

Στο άρθρο **7 του ν. 2882/2001**, όπως ισχύει σήμερα, εξαιρουμένων των ειδικών διατάξεων περί ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και Ολυμπιακών έργων, ορίζεται ότι η αναγκαστική απαλλοτρίωση **συντελείται :**

α) με την καταβολή στον δικαστικώς αναγνωρισθέντα ή στον αληθινό δικαιούχο της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε προσωρινά ή οριστικά,

β) με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως γνωστοποίησης, ότι η αποζημίωση ή δικαστική δαπάνη, η οποία επιδικάζεται κατά το άρθρο 18 παράγραφος 4 του ιδίου νόμου, καθώς και η αμοιβή των πληρεξουσίων δικηγόρων, κατατέθηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

γ) εάν υπόχρεο για την καταβολή της αποζημίωσης είναι το Δημόσιο, η αναγκαστική απαλλοτρίωση συντελείται και με την έκδοση χρηματικού εντάλματος πληρωμής υπέρ του δικαστικώς αναγνωρισθέντος ή την έκδοση του γραμματίου συστάσεως παρακαταθήκης, σε περίπτωση που δεν εκδίδεται χρηματικό ένταλμα,

δ) αν η συζήτηση για τον πρώτο καθορισμό τιμής μονάδος αποζημίωσης ακινήτου απορριφθεί από το αρμόδιο Δικαστήριο, ως απαράδεκτη, επειδή ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστος ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα, η απαλλοτρίωση συντελείται με την καταβολή ή παρακατάθεση της αποζημίωσης που έχει καθορισθεί δικαστικά για άλλα ομοειδή ακίνητα που περιλαμβάνονται στην ίδια απαλλοτριωτική πράξη, **εφόσον ο θιγόμενος ιδιοκτήτης υποβάλλει σχετικό αίτημα στην Αρχή που είναι αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης εντός δέκα ετών από την έκδοση της απόφασης καθορισμού και έχει αναγνωρισθεί ως δικαιούχος της αποζημίωσης.**

Β) Στη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 4 του Συντάγματος προβλέπεται ότι, η καταβολή της αποζημίωσης για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, πρέπει να γίνει εντός ενάμιση έτους από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό ή οριστικό καθορισμό της αποζημίωσης, διαφορετικά η **απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως.** Η ανωτέρω συνταγματική επιταγή περί αυτοδίκαιης άρσης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, επαναλαμβάνεται στη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001 στην οποία ορίζεται περαιτέρω ότι η αρμόδια για τη κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται, εντός τεσσάρων μηνών από τη πάροδο της

ανωτέρω προθεσμίας του ενάμιση έτους, να εκδώσει βεβαιωτική πράξη για την αυτοδίκαιη άρση της απαλλοτρίωσης (Γνμδ.Ολ. ΝΣΚ 479/2003, ΝΣΚ 238/2011).

Γ) Το ζήτημα της **συντέλεσης της απαλλοτρίωσης, μετά την κατά τα ανωτέρω αυτοδίκαιη άρση της**, αντιμετωπίστηκε με τις τροποποιήσεις των αρχικών διατάξεων των άρθρων 7 και 11 του ν. 2882/2001 και ειδικότερα :

α) Με τη παρ. 3γ του άρθ. 39 του ν. 4024/2011(Φ.Ε.Κ. Α 226/27.10.11) προστέθηκε εδ. β' στη παρ. 1 του άρθ. 7 του ν. 2882/2001 με το οποίο ορίζεται ότι: *<<Αν η συζήτηση για τον πρώτο καθορισμό τιμής μονάδος αποζημίωσης ακινήτου απορριφθεί από το αρμόδιο Δικαστήριο ως απαράδεκτη επειδή ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστος ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα, η απαλλοτρίωση συντελείται με την καταβολή ή παρακατάθεση της αποζημίωσης που έχει καθορισθεί δικαστικά για άλλα ομοειδή ακίνητα που περιλαμβάνονται στην ίδια απαλλοτριωτική πράξη, **εφόσον ο θιγόμενος ιδιοκτήτης υποβάλλει σχετικό αίτημα στην Αρχή που είναι αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης εντός δέκα ετών από την έκδοση της απόφασης καθορισμού και έχει αναγνωρισθεί ως δικαιούχος της αποζημίωσης.....>>.και***

β) Με τις διατάξεις της παρ. 3^α του άρθρου 39 του ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226/27.10.2011) τροποποιήθηκαν οι αρχικές διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2882/2001 και ορίστηκε ότι: **<<3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμιση έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.**

*Εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθηκε αυτοδίκαια λόγω παρέλευσης της ως άνω δεκαοκτάμηνης προθεσμίας, **μπορούν να υποβάλλουν αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτριωτική απόφαση, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την παρέλευση της προθεσμίας**, περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης. Αν το*

αίτημα γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και υποχρεούται στην καταβολή της αποζημίωσης, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας.

Οι διατάξεις του τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και σε απαλλοτριώσεις που έχουν κηρυχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και έχει επέλθει αυτοδίκαιη άρση, λόγω παρέλευσης της δεκαοκτάμηνης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή **οι ενδιαφερόμενοι μπορεί να υποβάλλουν αίτηση για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης μέχρι τις 31.12.2012. >>.**

Δ) Στη κρινόμενη περίπτωση και όπως αναφέρεται στην 207/2005 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, με την οποία καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδας αποζημίωσης για την ανωτέρω απαλλοτρίωση, η συζήτηση της αίτησης του Ελληνικού Δημοσίου **κηρύχθηκε απαράδεκτη, και ως προς την Ζωή Κ. Πολύζου, φερόμενη ιδιοκτήτρια της με Α.Κ.Π. 10 ιδιοκτησίας, λόγω μη νομίμου κλητεύσεως** της, χωρίς η ίδια να παρασταθεί κατά τη συζήτηση της αίτησης.

Με την με αριθμό 358/2008 απόφαση του Εφετείου Λάρισας καθορίστηκε η οριστική τιμή της μονάδας αποζημίωσης για το σύνολο των ιδιοκτησιών που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω απαλλοτριωθείσα έκταση, μεταξύ των οποίων και η ιδιοκτησία με Α.Κ.Π. 10.

Από το αναφερόμενο στο κρινόμενο ερώτημα ιστορικό της υπόθεσης και από τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι, τόσο από τη δημοσίευση, στις 30-12-2005, της 207/2005 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, με την οποία καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδας αποζημίωσης για την ανωτέρω απαλλοτρίωση, όσο και από τη δημοσίευση, στις 19-5-2008, της με αριθμό 358/2008 απόφασης του Εφετείου Λάρισας, με την οποία καθορίστηκε η οριστική τιμή της μονάδας αποζημίωσης για το σύνολο των ιδιοκτησιών, και μέχρι σήμερα, δεν εχώρησε καταβολή ή παρακατάθεση της καθορισθείσας, προσωρινώς ή οριστικώς, αποζημίωσης για την υπό στοιχεία ΑΚΠ 10 ιδιοκτησία, με συνέπεια την αυτοδίκαιη άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης της ιδιοκτησίας αυτής, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 17 παρ. 4 του Συντάγματος και 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001. Μετά την αυτοδίκαιη άρση της απαλλοτρίωσης, η συντέλεση αυτής θα μπορούσε να επέλθει με δύο τρόπους και συγκεκριμένα κατ'εφαρμογή είτε των ανωτέρω

διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθ. 7 του ν. 2882/2001 είτε των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001 και υπό τον όρο βέβαια ότι θα συνέτρεχαν οι αναφερόμενες, στις εν λόγω διατάξεις, προϋποθέσεις.

Στη κρινόμενη όμως περίπτωση δεν είναι σήμερα δυνατή η συντέλεση της απαλλοτρίωσης, και κατά το μέρος που αφορά την ιδιοκτησία με ΑΚΠ 10, κατ'εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, διότι δεν συντρέχουν οι αναφερόμενες σ' αυτές προϋποθέσεις και ειδικότερα:

α) Δεν είναι δυνατή η συντέλεση της απαλλοτρίωσης με μονομερή πράξη της διοίκησης, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθ. 7 του ν. 2882/2001, διότι η καθ'ης η απαλλοτρίωση φερόμενη ιδιοκτήτρια, αν και η συζήτηση ως προς αυτήν κηρύχθηκε απαράδεκτη λόγω μη νόμιμης κλήτευσής της, ούτε έχει αναγνωρισθεί ως δικαιούχος της απαλλοτρίωσης ούτε έχει υποβάλλει στην Αρχή, που είναι αρμόδια για τη κήρυξη της απαλλοτρίωσης, σχετικό αίτημα για τη συντέλεση αυτής, ως προς την ιδιοκτησία της, με τη καταβολή ή παρακατάθεση της αποζημίωσης που έχει καθορισθεί δικαστικά για άλλα ομοειδή ακίνητα τα οποία περιλαμβάνονται στην ίδια απαλλοτριωτική πράξη, και

β) Δεν είναι δυνατή η συντέλεση της απαλλοτρίωσης, για την ίδια ανωτέρω ιδιοκτησία, κατ'εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001, διότι η καθ'ης η απαλλοτρίωση, μετά την κατά τα ανωτέρω αυτοδίκαιη άρση της απαλλοτρίωσης, λόγω της παρόδου της δεκαοκτάμηνης προθεσμίας, δεν υπέβαλλε, όπως είχε δικαίωμα, εντός ενός έτους από τη πάροδο της προθεσμίας *αυτής*, άλλως μέχρι 31.12.2012, αίτηση και υπεύθυνη δήλωση για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης.

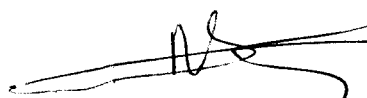
γ) Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω αναφερομένων, η απάντηση που αρμόζει στο ερώτημα της διοίκησης είναι η εξής: α) η ανωτέρω αναγκαστική απαλλοτρίωση καθ' ο μέρος αφορά την ιδιοκτησία με στοιχεία ΑΚΠ 10, έχει ανακληθεί αυτοδίκαια κατ'εφαρμογή των διατάξεων 17 παρ. 4 του Συντάγματος και 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001, και δεν υπάρχει τρόπος συντέλεσης αυτής με πράξη της αρμόδιας υπηρεσίας, β) η αρμόδια υπηρεσία, εφόσον κρίνει ότι η εν λόγω ιδιοκτησία πρέπει να περιέλθει στη κυριότητα του Ελλ. Δημοσίου για τη πληρότητα του εκτελούμενου έργου (επέκταση του δαπέδου στάθμευσης του αεροδρομίου Σκιάθου) μπορεί να

προβεί, με νέα πράξη, στην αναγκαστική απαλλοτρίωση της ως άνω ιδιοκτησίας, αφού, προηγουμένως, ανακαλέσει την, επί της ιδιοκτησίας αυτής, υφιστάμενη αναγκαστική απαλλοτρίωση.

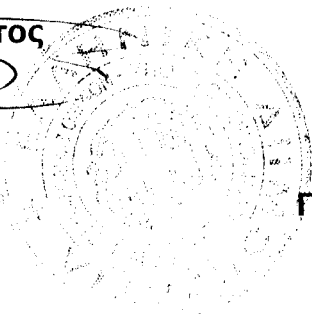
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 8 - 4 - 2014

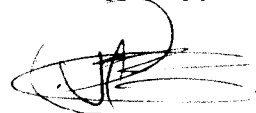
Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Νικηφόρος Κανιτούρας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Παναγιώτης Δημόπουλος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.